

III. ÉVF. 1902 10. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Gróf Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr megnyitó beszéde az eucharisztikus kongresszuson. — Az Oltáriszentség dogmatikája XIII. Leo pápa körlevele nyomán. — Az Oltáriszentség erkölcsi hatása. — Az Oltáriszentség az élet forrása. — Az Oltáriszentség az éjben. — Előképes áldozat. — A Mária-Reparatrix örökimádási apáczarend szervezete. — Vegyesek. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

Gr. Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr megnyitó beszéde az eucharisztikus kongresszuson.

1902 október hó 16-ikán.

DICSÉRTESSÉK a Jézus Krisztus! Mélyen tisztelt kongresszus! Legyen szabad legelső sorban is a m. t. kongresszus érzelmeit tolmácsolnom és azon örömnök adnom kifejezést, hogy a nagyméltóságu püspöki karnak négy tagja — lehet, hogy többen is jönnek még — kegyes volt a kongresszusra eljönni és jelenlétével ezen kongresszusnak fontosságát és értékét emelni. Legyen szabad másodsorban és ünnepélyesen köszönetet mondanom szentséges Atyánknak, XIII. Leó pápának, hogy életének végén mintegy bucsuszózatul a «Mirae caritatis» és csakugyan szeretettől áradó körlevelet bocsátotta ki, melyben azt, a mit mindegyikünk tehetsége szerint igyekezett benső sugallatát és meggyőződését követve megtenni, ma már engedelmességből is a Szentatya iránt meg fogjuk tenni fokozott buzgalommal és kitartással, hogy a hiveket az Ur Jézushoz vezessük, minél hatásosabban, minél gyakrabban, hogy táplálkozzanak ők is minél számosabban az élet kenyerével. És ezen két kegyeletes kötelesség teljesítése után legyen szabad bevezetésül az eucharisztikus kongresszusnak mai tárgysorozatához csak néhány rövid szót intéznem a m. t. kongresszushoz.

A tegnapi nagy és szép napnak folyamán majdnem minden egyes szónok beszélt egy szebb hajnalról, úgy hogy igazán vigasztalás és reménység töltötte el mindnyájunknak szívét, a kik ott jelen voltunk és e beszédek hallgattuk. E szebb jövőt, e szép hajnalt látom én is, és az abban nyilvánul, hogy évről-évre édes hazánkban is, nemcsak a keresztény világon mindenütt, nagyobb kezd lenni a szentségi Üdvözítő felé való törekvés.

Mindig gyakoribbak lesznek a szent és buzgó áldozások, mindig többeket látunk azok közül, kiket eddig mindig szívünk fájdalomával nélkülöztünk az Urnak asztalánál: az intelligenciából a férfiakat is. Legyen szabad csak saját tapasztalatomra hivatkoznom. Eddig nem mult el bérma-ut, hogy nem kellett volna fájdalmasan panaszkodnom, hogy hiába beszéltem sokaknak, meghallották szavaimat a népnek százai és ezrei, meg azok a jó munkások, azok a földmivelők, meg a szegényebbek, de az intelligencia távol maradt az Ur asztalától. Nem láttam körülöttem, mikor a pápai áldást osztottam és a teljes bucsu kegyelmében részesítettem hiveimet, nem láttam a nép vezetőit, az előkelőséget, a férfiakat, a családapákat.

Az idén, hála a jó Istennek, nem kellett e panaszt tennem. Láttam az Ur asztala körül alispánt, járásbírákat, ügyvédeket, földbirtokosokat, kik vetélkedve a szegény néppel, letérdeltek és nem egynek szemében láttam a könyvet. Ez a könyv a bánat könyve volt, hogy oly soká távol maradtak Attól, Ki boldogságunk és a Ki a férfinak is kell hogy erejét irányítsa. Vigasztalással tapasztaltam, hogy az ifjuság is nem azt a mechanikus, külső, nem azt a kényszergyónást és áldozást végzi már ma, a melynek következménye az volt, hogy mikor kiszabadult az iskolából, örült, hogy most már gyónni és áldozni nem kell mennie, hanem az ifjuság saját jószántából, meggyőződéséből, saját lelkiérdekének és szükségletének átértéséből oda járul maga is az Ur asztalához. És mondhatom, hogy tövises főpásztori pályámon nincs nagyobb vigasztalásom, mint mikor ifjakat látok az Ur asztalánál. És azt az áhítatot nem lehet tettetni, színlelni.

És ha betekintünk a kórházakba, mit látunk ott? Csak legyen egy pap, a ki szívesen gyóntasson és ne féljen a kórházaknak rossz levegőjétől, tódulnak nemcsak a női betegek, hanem a férfibetegek is, és kíváncznak a léleknek és a testnek orvosa, az Ur Jézus után. Igaz, hogy ott segítségére jönnek a lelkipásztorkodásnak azok az apostolok, kiktől az egyik tegnapi szónok oly szépen szólt, azok a betegápoló apácák. Nem kapacitálnak senkit, hanem folyton, éjjel-nappal virrasztanak, örködnek, ápolják saját életük föláldozásával azokat a betegeket. És a szeretetnek ez a prédikációja megindítja a beteget, önkénytelenül is kérdi magától: honnan ezen szegény és néha gazdag leányoknak, honnan ez a türelme, ez a szeretete, megvetése minden nehézségnek, legyőzése minden természetes ellenszenvnek, honnan van ez? Naponkint veszik magukhoz az Ur Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben! És a betegség maga is gyógyító és tisztító hatással van a lélekre. Mily töredelmes gyónások vannak a kórházban, mily áhítattal fogadják magukhoz az Ur szent testét! De szeretnék néha egészségeseket is odavezetni és megmutatni, hogy mennyire fogadkoznak, hogy az egészséget jól fogják használni és az Isten parancsolatainak utjairól többé soha le nem fognak ténni!

Hát, m. t. kongresszus, ezek mind bizonyító jelek, mind megvigasztalnak minket, ha ezeket látjuk. Mit tegyünk? Folytassuk ezt mindig jobban; igyekezzünk magunk is minél többször, minél buzgóbban a szentáldozáshoz járulni. Sokszor kérdezték tőlem, hogy van az, hogy bírom ki azt a sok munkát, azokat a nagy utakat, testi fáradoalmakat — mert azokra a lelki fájdalmakra, melyekkel a püspökség jár, nagyon kevesen gondolnak, s én azt felelem nekik: mert az Ur Jézust veszem magamhoz minden reggel, az Ur Jézus ad erőt, kitartást, és a kit az orvosok már halálra ítélték, hogy tudóvész, hogy semmire sem lesz képes, azt az Ur Jézus erősíti és föntartja. «Qui manducat me, et ipse vivet propter me — a ki Belőlem eszik, az Én miattam fog élni», ezek az Ur Jézus szavai, és az Ur Jézus nem csal, a mit mond, betartja, és sohasem tapasztaltam, hogy az apostoli munka az erőt csökkentette volna, mindig és minden körülmények közt növeli és erősíti.

Vannak ma is, voltak az Ur Jézus idejében is, a kik a szentáldozástól féltek: csak gyakran ne áldozzunk, csak sokszor ne járuljunk az Ur szent asztalához. Hát az Ur Jézus megszorodott e fölött, mikor látta, hogy szeretetének titkát nem tudják megérteni tanítványai sem. Azt mondta: Ti is el akartok engem hagyni? Nekünk szóljon-e így az Ur Jézus? Nem, hanem feleljünk az apostolokkal bátran, bizalommal: Uram, kihez menjünk? hiszen az örök élet igéi vannak nálad. Így feleljünk és ne tartsanak vissza se tökéletlenségünk, se kísértéseink, se a sok elfoglaltság. Az a félóra, az az óra, a melyet arra fordítunk, az nem vész el. És milyen más az egész nap, annak tevékenysége, küzdelme, milyen más az érdem, melyet minden egyes nap szerzünk, ha az Ur Jézussal minden reggel egyesülünk és az Ő szellemét magunkba szívjuk.

Mélyen tisztelt kongresszus! Járuljunk a szentáldozáshoz és akkor lesz igazán haladás a kath. életben, a bensőséges életben, a mely nem a külsőt keresi, nem a külső fényt, csillogást, a mely nem nagyravágyó, nem elégtelen saját sorsával, hanem keresi a szerény állást; akkor lesz igazán bensőséges az élet, ha az a gyakori, az a mindennapi szentáldozás gyakoribb lesz, s minden katolikus szív vágyódik az élet után, a mint teste megkívánja az eledelt. Akkor lesz igazán kath. élet bennünk, akkor lesz igazán krisztusi a szeretet bennünk. Ezt kívánom ezen kongresszus minden tagjának kivétel nélkül, és a kongresszust ezennel megnyitom.

Az Oltáriszentség dogmatikája XIII. Leo pápa körlevele nyomán.

P. Tomcsányi Lajos előadása az eucharisztikus kongresszuson 1902 október 16-ikán.

ÉLETÜNK alkonyán nem kívánhatunk boldogítóbb dolgot, mint azt, hogy minden szívben fölkelthessük és föleleveníthessük a köteles hálának és buzgóságnak érzelmeit a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt». Így szólt a szentatya, XIII. Leó pápa az Oltáriszentségről legujabban kiadott körlevelében.

S miért?

Azért, mert hite szerint az Oltáriszentségben a kenyér és a bor színe alatt igazán, valósággal és állagilag jelen van az Ur Jézus.

Az Oltáriszentség az, mely az emberi méltóságnak értékét kimondhatatlanul emeli; minthogy az teszi lehetővé, hogy az isteni természet részesei és sorsosai legyünk, ugymond a Szentatya.

S miért?

Azért, mert az ő hite szerint az Oltáriszentségben a kenyér és a bor színe alatt igazán, valósággal és állagilag jelen van az Ur Jézus.

Az Oltáriszentség gyógyítja az élvezetek telhetetlen vágyát, mely lázban tartja az emberiséget és mint ragályos betegség már a gyermekkorban is sokat megfertőztet.

E szentség a bajokban fölemel, az erényért folytatott küzdelemben erősít, s buzdít a felebarátok szeretetére; e szentségből meritik apostoli buzgóságukat a hit terjesztésén fáradozó férfiak, belőle meritik erejüket azon jeles nők, kiknek önfeláldozó tevékenysége fölött az egész világ bámul; e szentség mindent magában egyesít, a mit csak önmagunknak, élő és megholt embertársunknak óhajtanunk lehet és szabad, ugymond a Szentatya.

S miért?

Ismét csak azért, mert hite szerint a kenyérnek és a bornak színe alatt az Oltáriszentségben igazán, valósággal s állagilag jelen van az Ur Jézus.

A kenyérnek és a bornak színe alatt, miként a tridenti szent zsinat mondja, vagy miként a bölcsélet nyelvén mondhatnók: a kenyérnek és a bornak járulécai, esedékei (accidens) alatt nincs többé ott oltárainkon a pap átváltoztató szavainak elhangzása után a kenyérnek és a bornak állaga, átváltozott az a megváltó Istenember valóságos testévé és vérévé.

Nos hát, mélyen tisztelt kongresszus, mik azok a kenyérnek és a bornak járulécai: a mennyiség, az alak, a szín, az íz, az illat, a keménység stb.?

Des Cartes, Drouin, Saguens, Le Grand s követőik, a mennyiséget azonosítják az állaggal, a többi járulékról pedig azt mondják, hogy azok az érzékelő személy pusztán alanyi érzelmei.

Nincs igazuk.

Mik tehát azok a járulékok?

E kérdés, ugymond a bíboros Franzelin,¹ a dolog természeténél fogva, minthogy közvetlen összefüggésben áll az átállagosulás tanával, hittani (theologicus) kérdés; feleljenek rá ennél fogva a szentatyák, a hittudósok s a szent zsinatok.

Midőn a szentatyák tanuságot tesznek az Egyház tana mellett s tagadják, hogy az Oltáriszentségben megmarad a kenyér és a bor állaga, azt mondják, hogy daczára ezen átváltozásnak, megmarad mégis valami a kenyérből s a borból és ez tárgyilagos *valóság*. Így szent Irén,² Origenes³ s Aranyszájú szent János.⁴

S midőn vihar támadt az Egyház ellen, s az Egyház tanát Krisztus kettős természetéről kétségbe vonták oly férfiak, kik egyébként hittek más kinyilatkoztatott igazságokban, a szentatyák szembeszálltak e férfiak téves fölfogásaival és mig erősen hangsúlyozták, hogy az Üdvözítőnek emberi természete egygyé nem olvadt az isteni természettel, ráutaltak az Oltáriszentségre, s azt mondták: miként az, a mi oltárainkon a kenyér és a bor átváltoztatása után a kenyérből és a borból még megmarad, tárgyilagos valóság, ugy ily való Krisztusban az emberi természet is. Így érvelt Színai szent Anasztáz,⁵ szent Geláz,⁶ szent Efrem⁷ és mások.

Később ismét föllegek tornyosultak a látóhatáron s Berengárral szemben, ki a vést okozta, fölkelte Isten az érdeklődést, a rokonszenvet s a tömörülést az Egyház igaza körül és Lanfranc,⁸ Guitmund,⁹ Alger¹⁰ s Vilmos apát¹¹ bőven beigazolták, hogy a szentatyák kivétel nélkül, a járulékok tárgyilagossága mellett küzdöttek.

S le egész a tizenötödik századig a régi hittudósoknak megegyező tanítása szerint is a hitletéteményhez tartozik az, hogy az átváltoztatás után oltárainkon a kenyér és a bor megmaradt járuléka, tárgyilagos valósággal

¹ Franzalin, Tractatus de eucharistiae sacramento. Thes. 16.

² Ireneus lib. 4. cap. 18. num. 5. azt mondja, hogy «az Oltáriszentség két dologból áll: ezek egyike földi, a másika égi».

³ Origenes in Matth. tom. 11. num. 14. Opp. tom. 3. pag. 499. — Ezen egyháziró szerint a «szent eledel (az Oltáriszentség) megemészthető, a mennyiben az *anyag*».

⁴ S. Chrysostomus hom. 82. in Matth.

⁵ S. Anastasius Sinaita in Hodego cap. 23. ed. Gretzer pag. 349 sq.

⁶ S. Gelasius de duabus naturis contra Eutych. Bibl. Max. tom. 8. pag. 703.

⁷ S. Ephr. apud Photium Cod. 229. ed. 1611. pag. 793.

⁸ Lanfrancus de Eucharistia cap. 18.

⁹ Guitmundus lib. 2. Bibl. Max. PP. tom. 18. pag. 449.

¹⁰ Algerus lib. 1 cap. 7. de sacram. corporis et sanguinis dominici.

¹¹ Guillelmus Abbas s. Theodorici cap. 3. Bibl. PP. Cisterc. tom. 4. pag. 134.

birnak, s e hittudósoknak, ugymond a nagy Suarez,¹ az volt a meggyőződésük, hogy sem az ő természettudományi ismereteik, sem bölcséleti kutatásaik, nem befolyásolták őket, midőn az Oltáriszentségről szóló tárgyalásaikban e járulékok tárgyilagos volta mellett küzdöttek.

Ily uton haladva elérkeztünk az egyháztörténelem határjelzőinek azon oszlopához, melyhez az Oltáriszentség járulékeinak ügye fűződik: elérkeztünk a konstanzi egyetemes szent zsinathoz.

E szent zsinat hitczikké avatott két dolgot: először azt, hogy azon pillanatban, melyben a szentmise alatt elhangzottak a pap átváltoztató szavai, a kenyér és a bor állaga átváltozik Krisztus valóságos testévé és vérévé; de másodsor azt is, hogy az átváltoztatás után megmaradt járulécai a kenyérnek és a bornak tárgyilagos valósággal birnak.²

Hogy nem egy, hanem *kettős* tan és pedig a jelezett kettős tan felett hoztak határozatot a konstanzi szent zsinat atyái, a mellett tanuskodnak Valentia,³ Vasquez,⁴ Suarez,⁵ Lugo,⁶ Isambert,⁷ Becanus,⁸ Pallavicini,⁹ Raynaud,¹⁰ Holtzklaui,¹¹ Billuart,¹² Bellarmin,¹³ Martin,¹⁴ Billot,¹⁵ Hofer,¹⁶ Thomas Waldensis¹⁷ és mások.

S ennek, kit utóljára neveztünk, tekintélye kiváló fontossággal bir. Ez a Tamás (Thomas Waldensis) ugyanis jelen volt a konstanzi szent zsinaton, hát csak tudta, mi történt ott. És érvünk tán még nehezebb súlylyal esik a mérleg serpenyőjébe, ha megjegyezzük, hogy ugyanazon V. Márton pápa,

¹ Suarez ad 3. part. qu. 77. art. 1.; Metaphys. tom. 2. disp. 35. sect. 2. num. 2—4.; disp. 40. sect. 2. num. 8.

² Midőn ugyanis a magyar király védőszárnyai alatt összehívott konstanzi szent zsinat azt határozta, hogy *ugyanazon járulékok*, melyek az állag átváltoztatása előtt a kenyér és a bor járulécai voltak, *megmaradnak az átváltoztatás után is*, e határozatnak értelme csak az lehet, mint Kleutgen mondja (v. ö. Die Philosophie der Vorzeit. 2. Aufl. 2. Bd. pag. 159.), hogy a kenyér és a bor járulécai tárgyilagos valósággal birnak.

³ Valentia disp. 6. qu. 5. punct. 1.

⁴ Vasquez disp. 94. cap. 1.

⁵ Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 56. sect. 1.

⁶ Lugo disp. 10. sect. 1.

⁷ Isambertus in 3. part. qu. 77. disp. 1. art. 1.

⁸ Becanus cap. 17. qu. 12. conclus. 6.

⁹ Pallavicini cursus theologicus lib. 6. cap. 20.

¹⁰ Raynaudus exuviae eucharist. Opp. tom. 14.

¹¹ Holtzklaui de sacram. num. 284.

¹² Billuart diss. 1. art. 7.

¹³ Bellarminus lib. 3. cap. 13.

¹⁴ Martin de ss. Eucharist. 1882. pag. 51 sq.

¹⁵ Billot de sacram. qu. 76.

¹⁶ Hofer: Promptuarium philosophicum. Ingolstadii 1717, part. 1. pag. 210.

¹⁷ Thomas Waldensis tom. 2. cap. 75 sq.

ki a konstanci szent zsinatot jóváhagyta, jóváhagyta ezen Tamásnak a zsinat végzéseit magyarázó művét is.¹

Kétséget nem szenved ennél fogva, hogy Wikleff két dolgot mondott s mind e két mondása nem csak az ismert *egy* hitigazságot — az átállagosulást — tagadta, hanem tagadta külön egyszersmind a járulékoknak alanyuk nélkül való fönmaradását: ugy a konstanci szent zsinaton is Wikleff ellen két dologról volt szó, s nem csak azt kárhoztatták az egybegyült atyák, hogy az átváltoztatás után is megmarad az Oltáriszentségben a kenyérnek és a bornak állaga, hanem *külön* azt is elvetették, mint eretnekséget, hogy a kenyérnek és a bornak járulécai (*accidentia*) saját alanyuk nélkül nem maradnak meg; kárhoztatták tehát, mint eretnekséget, hogy e járulékok tárgyilagosságot nem képeznek.

Pár emberöltő mult el ezután s ismét zsinatra jöttek össze a katolikus világ püspökei. Dél-tirol volt e szent zsinat székhelye. S ezen zsinat 13-ik ülésén az egybegyült atyák ugy határoztak, hogy legyen kizárva az Egyház kebeléből az, a ki tagadja, hogy, mialatt megmaradnak a kenyérnek és a bornak járulécai, a kenyérnek egész állaga átváltozik Krisztus testévé s a bornak egész állaga átváltozik Krisztus vérévé.²

A szent zsinat ezen határozatának szófüzésében, midőn azt adják tudunkra a zsinat atyái, hogy a kenyér és a bor állaga átváltozik és ugyanazon kenyér és bor járulécai maradnak, arról értesülünk: hogy valami, a mi kenyér és bor volt, másra változik s ugyancsak valami, a mi kenyér és bor volt, marad, s ez, a mi marad, épnygy tárgyilagosságot, mint nem pusztá látszat az átváltozás eredménye.

Oly módon maradnak a zsinat atyáinak tana szerint, ugymond a tudós Hofer,³ a kenyérnek és a bornak járulécai, a miként nem marad meg az átváltoztatás után a kenyér és a bor állaga: ámde igazán s a valóságban nem marad meg ez állag az átváltoztatás után; tehát a kenyér és a bor járuléka sem az érzékelő alany pusztá érzelmé; nem «a lélekből feslik ki», ennél fogva az ostyának s a bornak «szine, illatja, ize».

Szabadjon azonban még itt latba vetnünk a tridenti szent zsinat jeles történetirójának, a bíboros Pallavicininé tekintélyét. Ő azt mondja:⁴ A tridenti zsinat atyáinak, midőn azt határozták, hogy az átváltoztatás után megmaradnak hitünk tana szerint a kenyérnek és a bornak járulécai, e járulékok alatt azt kellett érteniök, a mit e szó alatt azon időben a tudósok általános értettek: ámde azon időben a tudósok általános meggyőződése az volt, hogy a kenyér és a bor járulécai alatt valami tárgyilagosságot

¹ V. ö. Breve Martini PP. V. praefixum Opp. Thomae Waldensis.

² Concil. Tridentini sess. 13. can. 2.

³ Hofer, Promptuarium philosophicum. Ingolstadii 1717. part. 1 pag. 211.

⁴ Pallavicini, Cursus theologicus lib. 6. cap. 20.

kell érteni; tehát a tridenti szent zsinat okiratai szerint hitczikk az, hogy az Oltáriszentségben a kenyér és a bor járulékaí alatt alanyiségünkön kívül létező valót kell gondolnunk; nem «a lélek által lesz» ennélfogva az ostya s a bor «szinessé, illatossá, izessé.»

Érveljünk, okoskodjunk még tovább?

Az idő rövidsége miatt mellőzünk egyebeket, egyet nem mellőzhetünk; egy művet, melyet több pápa és sok tartomány-zsinat kézikönyv gyanánt ad a papok kezébe s ez a tridenti káté, mely a zsinat atyáinak közös rendeletére a határozatoknak mintegy magyarázatául jelent meg, nem sokára a zsinat berekesztése után. Ezen káté azt mondja, hogy az Oltáriszentségről három dolgot tanít a szent hit: azt tanítja, hogy Jézus e szentségben igazán s valósággal jelen van; tanítja továbbá az átállagosulást s végre a járulékoknak csodálatos fönmaradását saját alanyuk nélkül; tanítja tehát a kenyér és a bor járulékaínak tárgyilagoss valóságát.

Már most kérjük: hogy is vagyunk tehát «a kenyérnek és a bornak színével?» Mit is kell tartanunk a kenyér és a bor járulékaíróól? ¹

A mondottak után határozottan hangsulyozzuk, hogy e járulékok tárgyilagoss valóságot képeznek; ezt a ki tagadja, téved hitében.

Ámde hogyan kell magyaráznunk a tárgyilagoss valóságot?

Ez a kérdés bölcseleti kérdés, melynek megfejtésével sokan foglalkoztak s nagyrészt szerencsétlen kísérletezéssel. Mert, midőn kétféleképen járhattak el föladatuk megoldásában: vagy úgy, hogy a keresztény gondolatot veszik kézbe, a mint azt a Szentírás s a hagyomány megőrizte és ahhoz alkalmazgatják a most uralomra jutott tudományt; vagy úgy, hogy a mai tudást fogadják el alapul s a már kialakított mai nézetek keretébe állítják bele a keresztény gondolatot — ezt az utóbbit cselekedték.

Máshol is balul ütött ki e módszer, itt is téves utakra vitt.

De azok között is, kik a tudományos nézeteket alkalmazgatják a Szentírás és a hagyomány által igazgatott keresztény gondolat szerint, mások máskép beszélnek. Töltsék kedvöket. Mi ő szentségével tartunk, ki uralkodása kezdetén kiadott körlevelében ² a bölcseleti kérdések megfejtésénél Aquinói szent Tamás iskolájába utal bennünket; vele — szentatyánkkal — tartunk, ki 1885 november 23-án azt írja a bérczes Svájcz eucharisztikus püspökeinek, hogy szent Tamást kövessék, ha az Oltáriszentség tanát tudományosan fejtegetik.

S szent Tamás ³ szerint a kenyér és a bor állagának átváltoztatása után a kenyér és a bor mennyisége, mint az átváltozottak főjáruléka, Isten különös

¹ Catechism. Trident. part. 2. cap. 4. qu. 22. et qu. 43.

² Encycl. Leonis PP. XIII. «Aeterni Patris» 4. Aug. 1879.

³ S. Thom. In 4. dist. 12. qu. 1. art. 1.; contra gent. lib. 4. cap. 63, 65.; in 3. part. qu. 77. art. 2, 3.

főntartó ereje folytán megmarad alany nélkül s ezen mennyiségben tartatnak fenn, a saját állagalanyaikat szintén nélkülöző egyéb járulékok: az íz, az illat, a szín stb.

S megmaradhat, mint tárgyilagossá válóság, a kenyér és a bor mennyisége saját állagalanya nélkül?

Gonzalez, Liberatore, Zigliara, Lepidi, Pesch, De San, Schiffini, Sanseverino, Gutberlet és mások¹ bölcséleti okokra támaszkodva adnak választ a felvetett kérdésre s azt mondják: igen. Mi rövidség okáért csak azt mondjuk szent Tamással: hogy minden dolog létében és működésében inkább függ az első októl, mint a másodiktól; nincs tehát oly nagy nehézség abban, hogy az állag nem létében ezen állag főjárulékát, a mennyiséget, saját alanya nélkül az első ok tartsa fenn.

De hogyan vagyunk a többi járulékkal? Mik ezek? Mik egyáltalán az érzékelhető sajátságok?

Kétségkívül a kívülünk észlelhető tárgyak létezésének módosulásai.

S hogyan jöttek létre ezen módosulások?

Ez oly kérdés, mely a természettudósoknak már sok fejtörést okozott. Lássuk a kérdés megfejtését legalább egyen: a színen; minthogy hasonló a magyarázat minden ilyen módosulásnál, minden járuléknál.

Ha a rózsát vörös színűnek észleljük, ez azért történik, mert a napsugár azon színei, melyek a vörössel egyesülve a fehér sugarat adják, eltűnnek a rózsalevélben. A természettudósok azt mondják, hogy ezen eltűnt színek fölszívódnak s a fölszívódott színek tömeccsmozgássá változnak. Ezen tömeccsmozgás azonban nem képzelhető, ha a rózsalevélben aether nincs s minthogy a rózsalevelet körülvevő levegőben is lebegésben van az aether, ezen lebegő aether lengéseinek egy része egyesül a rózsalevél aetherének lengéseivel, s az így létrejött lengésekből ismét a megfelelő rész fölszívódik a tömeccsmozgásba, míg a másik rész visszaverődve a szemhez jut, melyben viszont tömeccsmozgássá lesz s e tömeccsmozgás közöltetvén az agygyal, szüli a színérzést.

A színérzés okozó tényezői ennél fogva: a tömeccsmozgások és a módosított napsugarak függenek a színesnek látszó dolog oly sajátságától, mely tárgyi valóság.

S miért nem volna ez az, mit színnek nevezünk?

A tudomány szempontjából föl vagyunk tehát jogosítva annak elfogadására, hogy azon esetben, midőn látóérzékünk a színt megismeri, oly valamit állít lelkünk szeméi elé, a mi kívülünk a valóságban létezik.

S minthogy, miként láttuk, az érzékelhető sajátságok, a járulékok tárgyilagossá válósága ellen a természettudomány józanul kifogást nem

¹ Franzelin is (thes. 16. de Euchar.) alaposan tárgyalja ezen bölcséleti kérdést.

emelhet, hasztalan beszél nekünk Kant,¹ hasztalan beszél Müller,² hasztalan okoskodik Liebmann;³ téves állításukat nem osztjuk, midőn mondják, hogy a dolgok érzékelhető sajátságai: a szín, az íz stb. pusztán alanyi érzetek.

Nem osztjuk azon katolikus hittudósoknak véleményét, kik a vélt tudományos meggyőződés szerint idomitják keresztény gondolatukat s Kantot, Müllert s Liebmann-t utánozva az Oltáriszentségről szóló szövegben azt vélik, hogy «a lélekből felelik ki» az ostyának s a bornak «színe, illatja, íze»; azt gondolják, hogy «a lélek által lesz» az ostya s a bor «színessé, illatoszá, izessé».

Szerintünk, tudományos meggyőződésünk és hitünk szerint, midőn mondjuk, hogy a kenyér és a bor színe alatt, jelen van az Oltáriszentségben Jézus, azt valljuk, hogy

a) a kenyérnek és bornak egész állaga átváltozik Krisztus valóságos testévé és vérévé s

b) azt valljuk, hogy a kenyérnek és a bornak járulékaik tárgyilagosa valóságot képezve fönmaradnak az átváltoztatás szavai után és pedig úgy, hogy a kenyérnek és a bornak mennyisége saját állagalanya nélkül marad meg s e mennyiségben tartatnak fön a saját állagalanyaikat szintén nélkü-lözö egyéb tárgyilagosa járulékok: az íz, az illat, a szín stb.

S ezzel, mélyen tisztelt kongresszus, ö Szentségének utbaigazítása szerint az Oltáriszentség járulékaikról hitünket bevallottuk.

Az Oltáriszentség erkölcsi hatása.

Prohászka Ottokár dr. beszéde az eucharisztikus kongresszuson, 1902. október 16-ikán.

QÉLYEN tisztelt kongresszus! Azt mondják, hogy a Szentatya egyszer már el is bucsuzott és megírta testamentumát; de az a szeretet, a mely az Egyház sorsa felett örködik, ehhez a testamentumhoz egy codicillust, utóiratot írt, mintha észrevette volna, hogy valami még hiányzik. Észrevette, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, azt a vezérlő gondolatát a mai kornak, azt a mélységesen járó áramát a szellemi világnak, a mely egyet hangsulyoz, egyet követel: életet! életet! A mely meg akar ujhodni, miután érzi, hogy hervadt, a mely friss vért akar teremteni, miután érzi, hogy megposhadt. És ime, kilép a művészet és azt mondja: eddig én színeket, vonalakat, hangokat harmonizáltam, akarok most harmonizálni embert, hogy legyen neki élete, legyen neki szép, legyen neki teljes, legyen

¹ Kant, Prolegomena 1. Thl. Anm. 3.

² Müller, Physiologie des Gesichtsinnes. 2. Abschn. pag. 54 sq.

³ Liebmann, Analyse der Wirklichkeit pag. 40 sq.

neki gazdag élete. Kilép az irodalom és egyet bűg, mint költészet, egyet alakít, mint drámai művészet, egyet: életet, gazdag életet. Föllépnek vad, erőszakos emberek, a milyen a Nietzsche, föllépnek harmonikus, esztetikus emberek, a milyen a Richard Wagner, föllépnek sötét emberek, milyen a Schopenhauer, majd föllépnek harmonikus lelkek a modern értelemben, milyen a Goethe: életet, életet!

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, a hol életről van szó, a hol azt pengetik, azt sürgetik, azt az életet mi már ismerjük: isteni életet, gondolatokat, a melyeket isteni gondolatokként emberi agy választott ki, érzéseket, isteni érzéseket, melyek egy szivben gyuladtak ki, gondolatvilágot, derültet, izzót, mely a legmagasabb égből jött a földre, [ezt az életet mi birjuk Krisztusban. Itt van az a gondolat, mely isteni volt és emberivé lett, ezt hívják Evangéliumnak; itt van az érzés, mely isteni volt és emberivé lett, ezt hívják Szentségnek. Isteni élet, mely isteni volt és emberi lett, ezt hívják tökéletességnek. Keresitek az életet? Itt az élet! Isteni gondolatok kellenek nektek? Szivjátok: itt az emlő, emberek, szivjátok az életet! Itt az az élet, érzés, krisztusi érzés; egyesüljete! Sziveket egybeforraszt, lelkeket egybekapcsol, életeteket nemesít. Itt a forrás, igyatok és ittasodjatok meg, szerelmesim! — mondja már a Bölcsesség könyve.

Az ember az által egyesül Krisztussal, hogy az Oltáriszentséget veszi, és az Oltáriszentség által, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, gondolatokat vesz, melyek krisztusiak, érzéseket, melyek krisztusiak, életet növel magában, a mely krisztusi. Mert az az Eucharisztia, az az Oltáriszentség, a mely csak a nyelvemre jön és szivembe száll, nem elég, hanem az a gondolat, az az erős hit, az a tiszta érzés, az a fenkölt, nagy-lelkű szellem, az az áldozatkészség, ez az igazi egyesülés Istennel! Ezért mondja a Szentatya: Hitetek lesz, vagyis isteni gondolatotok. Érzésetek lesz, vagyis tiszta lelkeségnek érzései és áldozatkészségtek lesz. Ezt a hármát, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, az Oltáriszentségből sugározza és oltja belénk az Ur Jézus. Mert ha áldozom, akkor az elgyötört lelket, melyre ráborul a kétség éje, azt az elkinzott szivet, mely vergődik egy élet avarján, — oda térdeltetem a Krisztushoz, ráhajtom fejemet a térdére, és kérem: Uram, tedd kezedet a fejemre, hogy ez a fej, mely kételkedni tud, kiderüljön; az a sziv, mely bizalmatlankodni tud, — jaj de mennyire tud, — megnyugodjék. Isteni, nagy gondolatokat adj nekem! És hol veszek nagyobb gondolatokat, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, mint ott, a hol merem hinni, hogy az Isten van bennem?

Ha pantheista vagy, azt hiszed, hogy ebben a levélben van Isten, és ha materialista vagy, azt a taposott földet gondolod mindenhatósnak; hidd el, hogy egy végtelen szeretet arra képes, hogy veled van, téged üldöz, lefoglal, hogy birjon téged. Ha ezt hiszed, hited okvetetlenül erős lesz.

Az Eucharistia által az ember nagy gondolatokat kap; a kinek nagy gondolatai vannak, nem kételkedik. És, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! ha én látom ezt a nagy várost, és látom ezt a porral, korommal telt levegőt, látom az olajos gépeket és arczokat, és látom ezen fárasztó munkában agyongyötört embereket, tudom, hogy ezekben nincs élet, mert a világ, a melyben élnek, nem embernek való. Adjanak nekik erdőt, levegőt, napsugarat, meglátják, hogy ezek a fáradt szemek kigyulnak, ezek az elcsigázott emberek kiegyenesednek, lesz bennük élet és öröm. Ép ugy, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, ha az ember kételkedik, vánszorog, ha nehéz szívvvel vonul végig a világon, ez nem embernek való. A hol nincs napsugár, nincs nagy gondolat, a hol nincs friss levegő, érzés és lélek, ott az élet hervadt. Emberek! Akartok friss életet, lelket, kedvet, örömet? Az Oltáriszentségben szíjjátok magatokba az Isten derült gondolatait, a melyek szeretetet sugároznak rátok, az öntudatot, hogy nektek istenileg kell élnetek; hogy nektek ebbe a nap-számba örök értéket kell fektetnetek, ezt a küzdelmet győzelemmé kell változtatnotok, győzelemmé, a melyben az élet koronáját nyeritek meg. Emberek! ebben a levegőben, ebben a napsugárban, ebben a friss élet-áramban majd kiegyenesedik a ti összegörcbült hátatok, kigyulnak hervadó szemeitek.

A Szentatya mondja: Ti lelkek! Pocsolya, posvány van elég, dacz, gőg, kevélység, kiméletlenség, konkurrenczia, mely legázol mindent, van elég, lágyság, szentimentalizmus, ellágyulás, nyafogás, — abból is van elég hanem friss, tisztalelkűség kell. Ez az a tiszta lélek, mely az embert formálja, az életet akarja jobbra kultiválni, az a tisztalelkűség, mely azt a gyáva, nehézkes, állati szenvedélyt tudja emberi érzéssé alakítani, az a finom eszköz és műremek, a melylyel lelket leszünk képesek alkotni. Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, ehhez kell egy érzés, lágyság, bensőség, mélység, tiszta lélek, ideális lelkület: az Oltáriszentségből szídd azt! Mert ha volt erő a földön, már az megjelent. Tiszta lelkek ha voltak, azokat láttuk már ellépkedni előttünk; az arénákon küzdött az ember az Eucharisztia erejében az állattal, az Augustus Caesarokkal a szabadságért. Lelkek, kik az arénákon nem küzdöttek, végig küzdötték már az erkölcsi harcot szívük arénáján: a szent tisztaság küzdelmét.

Ismeritek ezt az arczot, a római arcz-élt? Ez a római arcz-él a krisztusi arcz. A ki a katakombákban a kereszténységben új világot gyujtott, a ki önmagában, mert hitte, hogy az Isten egyesül vele, érzett hivatást össze-törni mindent, a mi megbecstelenit, minden igát, melyet császár pogányságban, szenvedély vadságban, önzés alávalóságban rak az ember nyakára.

És, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! a harmadik ezzel együtt jár. Élet küzdelem, fáradság és szenvedés nélkül nincs. Mert akármily frázisokat röppentsünk is a levegőbe, ha az ember megéreszti is szárnyait, és tud

röpülni, a kereszt válláról nem akar lehullni; és az emberek bármily szőnyegekben is járjanak, az a szőnyeg is port és sirgödröt takar. Szenvedés, szenvedés! És a szenvedéshez lélek kell! Azt a lelket ebből a részvétekből, a mely egyesülni tud, a szenvedő szeretetből meritjük. A szent áldozásban a «Hoc facite in meam commemorationem», ez a szenvedő Krisztusnak emléke. Ez a commemoratio oly lázas, párás, meleg légkörbe állit minket, a milyen az utolsó vacsora termében volt. Ott az ember megtanulja, hogy a Krisztus töviskoszorus Szívére hajtsa fejét, és az a seb, mely Szívét ütötte át, az övé is átverődik. Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! A kik ebben az emlékből élnek, szenvedő lelkek lesznek, kik tudnak szenvedni békében.

S végül nem elég a szenvedés, a mely csak tűr; szenvedés kell, a mely küzd. Nem elég a kereszt, melyet az ember vonzol, kereszt kell, a mely fölmagasztal, és ez a hatványozott szenvedés, a szenvedés koszoruja. Az áldozatkészség, ez az Eucharisztiaából úgy csapja meg az arczunkat, mint ha a tüzes kályhából megcsap a tüzes áramlat. Az Eucharisztia az áldozat szelleme, minden azt beszél, hogy egy nagy szív nem viseli el az életet áldozat nélkül. Ott minden azt suttogja, hogy az ember ember lesz teljesen, ha önmaga felett győz.

Ezért, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, nézzék azt a csodalátványt, hunyják be szemeiket és hagyják ellépkedni a keresztény vijágtörténelem fényes sorait: emberek, a kik áldozni tudnak! «O beatam Ecclesiam — kiált föl szent Cyprián — prius candida in fratrum operibus, postea purpurea in sanguine martyrum!» Az Egyháznak, mindennek, a mi nagy, bibor kell, az a bibor, melyet a vér festett, az áldozat szőtt és akasztott a győzelmes lelkek nyakába.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim! Áldozat, áldozat; a kereszténység áldozat által lett nagygyá. Keressük a forrást, ott ül az Egyház és mondja: «Jöjjetek, gyermekeim, fiaim, leányaim, jöjjetek, igyatok, ittasodjatok meg egy vér után vágyó szeretettől, legyen bennetek annyi lélek, hogy életet áldozni tudjatok. Ha életet áldozni tudtok, akkor a Verbum vitae, az élet Igéje, a Lignum vitae, az élet Fája, a Panis vitae, az élet Kenyere, bennetek a Corona vitae, az élet koszoruja lesz!»

Az Oltáriszentség az élet forrása.

Steinberger Ferencz dr. beszéde az eucharisztikus kongresszuson, 1902 október 16-ikán.

LEO PÁPA szentséges Atyánk «Mirae Caritatis» fönséges körlevelében «Üdvözítőnknek szive mélyéből származó ajándéknak» nevezvén a legméltóságosabb Oltáriszentséget, minden katolikus szívnek a legmelegebben ajánlja a gyakori szent áldozást.

Az eucharisztikus kongresszus szentséges Atyánk nyomain haladva, szintén ezt a buzgóságot szándékozik a szivekben fokozni, mert jól tudja, hogy az Ur ezen csodálatos ajándékában talál a szív gyógyulást, vigasztalást; itt szerez erőt az élet küzdelmeire és nyeri zálogát a boldog halhatatlanságnak. Azért tüzte ki a mai napirendre a gyakori szent áldozásról szóló ezen előadást.

* * *

Midőn az Ur Jézus az emberiség iránt való szeretetből megalkotta a legcsodálatosabb Oltáriszentséget, nem az volt a célja csupán, hogy az Oltáriszentség csak templomaink ékessége, dicsősége legyen. Ő nemcsak lakni akar nálunk, hogy térdre omolva, imádhassuk, hanem ennél sokkal többet kívánt. Ő mélyebben akart az emberi lélekbe hatolni, neki benső egyesülés, áthasonítás kellett. Nem azt parancsolta: Imádjatok, mert ezt az érző szivek buzgóságára hagyta, hanem ezt kötötte szivünkre: «Vegyétek és egyétek».

Ha csak azt akarta volna Jézus az Oltáriszentséggel, hogy imádatunkat fejezzük ki előtte, elsirjuk neki panaszainkat és istenségének látható jeleivel boldogítson bennünket, akkor bizonyára dicsőségesebb, főnségesebb formát választott volna, mint az igénytelen kis ostya.

De midőn a táplálék ízét, színét, alakját magánhordozó szent ostyába rejtette istenségét és emberségét, a megjelenésnek ez az alakja jelzi a célját is annak, miért akar köztünk maradni: hogy táplálkozzunk, hogy egyesüljünk vele, miként az anyagi táplálék a legbensőbbben egyesül a testtel; azt akarta, hogy áthasonítson bennünket saját személyiségébe.

Mintha csak attól tartott volna az édes Jézus, hogy az ember nem fog merészelní hozzá nyulni az ő szent teste- és véréhez, hogy azokat táplálékul vegye, így bátorított: «Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem». Épen azért egyétek, mert az én testem. Hiszen tietek vagyok; megtestesülésem, szenvedésem, halálom — mind értetek történt. Ne féljeteK hozzá nyulni testemhez; az annak a célja, hogy életet adjon nektek, miként a buzaszemekből vált kenyér életet ad a testnek. Elrejtettem a kenyér színe alatt istenségemet; egyetlen fénysugára át nem tör e színeken; elrejtettem istenségemet, hogy fényessége földre ne sujtson; végtelenségemet arra a kerek kis ostyára korlátoztam, hogy elérjen szívetekben.

Hogy azt a félénk, lassu szívet még jobban tüzelje, hivogetásához ígéretet is kapcsol Jézus: «A ki eszi az én testemet és iszsa az én véremet, annak örök élete vagyon és én föltámasztom őt az utolsó napon, mert az én testem valóban étel és vérem valóban ital». Az ember, a ki borzad a megsemmisülés gondolatától, hogy nem siet ahhoz az asztalhoz, a hol a halhatatlanságot lehet enni és inni?! Embernek juthatott volna-e eszébe, hogy olyan asztalt is lehet teríteni, a hol halhatatlansággal lehet táplálkozni?!

És elhinné-e ezt az ember, ha egy Isten nem mondaná: «Atyáitok ették a mannát és meghaltak. De a ki ezt a kenyeret eszi, az örökké él».

Még ezzel sem elégszik meg az Ur Jézus. Hogy a lanyhákat, hideg sziveket is megmozgassa, az ígéreteket fenyegetéssel toldja meg: «Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszjátok az ő véré, nem leszen élet ti bennetek».

Igy csak az a szeretet beszélhet, a mely övéit minden áron magához akarja lánczolni.

Jézus nem akar a tabernakulumban, a szentségházban maradni, azért mondja: «Vegyétek és egyétek». Ő a szívbe akar hatolni és azt a szívet átformálni, megnemesíteni, megedzeni. Mert *a milyen a szív, olyan az egész ember*. Romlott szív, sötét gondolatok, rémes tettek együtt szoktak járni. A nemes szív gondolataival fönt jár az égben, kezeivel áldást hint szenvedő embertársaira. A romlott szív mások vérével táplálkozik. A nemes szív mások bajain és szenvedésein önmaga vérzik. — A gyáva szív meghátrál az élet bajai elől, a bátor szív merészen szembeszáll azokkal. — Az érzéki gyönyörök és a szenvedélyek rabjává lett szív lázasan hajhászsa a muló örömeket, melyek mindig ingerlik, de soha ki nem elégítik; a kísértések szelid érintése is leveszi a lábáról; annál képtelenebb az erősebbeknek ellenállani. Ha elbukik, nem is kísérli meg ismét a lábaira állni, mert a bűn fertőjében jól érzi magát. A tiszta szív félve kerüli a kísértő alkalmakat, mert csak az erély légkörében érzi jól magát. A milyen a szív, olyan a gondolkozás és olyan az élet.

Ezt a szívet akarja az Ur Jézus mindenekelőtt átalakítani, megedzeni: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok és én megkönnyítelek titeket». Nem a földi terhet emelem le vállaitokról, mert nem akarom, hogy mint koldusok üres kézzel jöjjetek be országomba, hanem mint érdemet szerző, vitéz harcosok; nem a terhet emelem le rólatok, hanem megtiszszerezem erőteket, hogy a terhet könnyen, vidám lélekkel, a megpróbáltatások zivatarai közepette is mosolyogva viselhessétek. «Veletek vagyok a világ végezetéig» nem azért, hogy mint tétlen szemlélő nézzem harczaitokat, hanem mint hű bajtársatok, isteni karjaimmal pótoljam erőtek hiányát. Nem a távolból akarlak küzdelmeitekben támogatni, hanem kart a karba fűzve, sőt legbensőbbben egyesülve veletek, szívetekbe zárkózva, hogy kitágítsam szíveteket, bátorságtokat növeljem és győzelmeiteket biztosítsam.

Oh, az élet nagyon nehéz, ha önmagunkra vagyunk hagyatva. Sokszor nyomasztólag nehezedik ránk az élet terhe. Keservek emésztenek, betegségek kinoznak, csapások sujtanak. Mindezek oly vasgyűrűbe szoritják be életünket, melyet önerőnkől szét nem törhetünk. Kislelkűség, csüggedtség vesz erőt lelkünkön s kitör a szívből a keserű panasz, az ég ellen zugolódo jajkiáltás, ha nincs, a ki megaczélozza erőinket. «Jöjjetek hozzám mindnyájan,

kik fáradotok és terhelve vagytok és én megkönnyitelek titeket». Jézus erőt ad: örömmel viselni a szegénység terheit, tűrni a szenvedést, a legfájdalmasabb megpróbáltatásokat, a legborzasztóbb kinokat, sőt vértanúságot is az Isten szereteteért. Hitünk szent vértanui, mielőtt a vesztőhelyre mentek volna, az Ur testével erősítették meg magukat és Aranyszájú szent János szerint: tüzet lehelő oroszlánokként jelentek meg a vérpadon. Egy egész pogányvilág állott velük szemben, de ők azt megvetették, legyőzték. Azért mondja szent Jeromos, hogy: «Semmi sem erősíti úgy meg a lelket, mint az életnek ez a kenyere». A kinek Isten lakik a szívében, annak számára nem létezik félelem és csüggettség.

Ez a század kevésbé volna ideges, ha többet táplálkoznék az Ur Jézus szent teste- és vérével, mert több volna benne az emberszeretet. Azokkal szemben vagyunk leginkább idegesek, a kiket nem szeretünk. A béketűrésnek és szeretetnek utólérhetetlen mintaképe, Jézus, szívébe oltaná ezt az emberszeretetet, a mely nem rángatózik minden ügyefogyottságon, hanem békén tűri el mások gyarlóságait.

Nehéz küzdelmet kell vívnia az embernek nemcsak a külvilággal, hanem a saját belvilágával is, a természet bűnös hajlamaival, a zsarnokoskodó szenvedélyekkel. Már a pogány költő mondta: «Látom a jót és helyeslem, mégis a rosszat követem», mert lelki erőm nem áll arányban jószándékkal. Mindenki szeretne erényes lenni, mert ez ad igazi boldogságot és szerez becsületet az embernek. De eltántorítja az embert a bűnös hajlam, a lesben álló szenvedély, mert a bűnben, miként a méregben, van valami mámorító édesség, a mi homályt borít az elmére és zsibbasztja az akaraterőt.

Am Jézus az Oltáriszeniségben megerősíti a lelket különösen a halálos bűnök ellenében és oltogatja a szenvedélyek tüzeit. «A szenvedélyek megfékezésére, a gonosz szokások kiirtására — ugymond nagy szent Gergely — nincs biztosabb szer, mint a gyakori szent áldozás». «A ki eszi az én testemet és iszsa az én véremet, az én bennem marad és én ő benne». Egyek leszünk; isteni természetemnek részesévé lesz az, a ki e Szentséget méltóan veszi magához. Ugy gondolkozik és érez ő is, mint én; az én gondolataim és ítéleteim az ő gondolatai és ítéletei is; az én érzelmeim az ő érzelmei is. Vagyis, a mint szent Pál mondja: «Már nem én élek, hanem Krisztus él bennem».

Azt a sok millió és millió szentet, a kiket a Martirologium és a szentek legendája csak ismer, azt mind az élet ezen kenyere táplálta és növelte lélekben annyira nagygyá. Soraink között is, a ki gyakran és méltóan veszi magához a legszentebb eledelt, erényben mérhetetlenül gazdagabb, mint mások. A gyenge itt megerősödik; az erős pedig hőssé lesz.

Az Oltáriszentség a természetfölötti életnek leggazdagabb forrása. Egy egész világ átalakítására rejlik itt a természetfölötti erő.

Az a picziny buzaszem, mely megőrölve, kenyérré alakul, oly csodálatos erőt rejt magában, hogy mint élettelen anyag, az életnek leszen forrásává, mely föntartva a testnek életét, daczol az enyészet hatalmával. A szőlőbogyó nedvében is oly erő szunnyad, mely pezsgésbe hozza a vért, sőt a lélekre is átalakítólag hat, éleszti az értelmet, tüzei a képzelő erőt, lelkesíti a szívet. Hogyan van az, hogy az élettelen anyag, a liszt életet kölcsönöz; hogyan van az, hogy a szőlő nedve átalakítólag hat a lélekre, azt nem tudom, de hatását el nem tagadhatom, mert látom. Hát a picziny ostya színe alatt jelenlevő Isten nem volna képes átalakítólag hatni a lélekre, melybe már a többi szentség révén is természetfölötti életet öntött? Abban a buza-magban a teremtő Istennek csak az ereje szunnyad; itt az Oltáriszentségben maga az Isten van jelen mindenható erejével.

Az Egyház multja bizonyítja, hogy akkor volt nagyobb a heroizmus a lelkekben, a midőn gyakran járultak a hívek az Oltáriszentséghez. Vagy napjainkban: Mi ad erőt a kolostor fala között a gyenge szűznek, hogy szakítson azzal, a mi a szívnék annyira kedves és hogy életét nehéz önmegtagadásban töltsse el? Mi ad erőt neki, hogy a vérmezőkön és a kórházakban szembeszálljon száz halállal? Honnan veszi az erőt a missionárius Afrika forró homokján, a rengetegek vad népei között, vagy Szibéria kietlen pusztáin? Honnan vették a vértanúk, hogy mosolyogva fogadják a halálos ítéletet? Jézus Krisztus szent teste és vérével táplálva, megerősítve, lelkesítve, nem féltek a börtöntől, amfiteátrumtól, sem az izzó rostélytól és a lángban égő máglyáktól. Nem fél a halál lehelletétől az, a ki halhatatlanságot eszik és iszik az Oltáriszentségben.

Honnan van hát mégis, hogy oly sok szent áldozásnak nincs meg a látszatja az emberek életén; oly sok szent áldozás nem nemesíti meg a szíveket? Azután is oly sok gyarlósággal terhelve, bűnöktől eléktelenítve tapossák az élet utját, mint annakelőtte.

Ennek oka egyszerű és természetes.

A lélek kórtana hasonlít a test kórtanához. Ha a szervezet kóros, nem adunk a betegnek kenyeret, mert ez vesztét okozná, hanem orvost hivatunk hozzá, a ki kiűzze a szervezetből a halált hordozó kórszövetet. A szívből is előbb ki kell űzni a szellemi kór anyagát, a bűnt, mely halált hordoz méhében. Erre a célra egy másik szentség van rendelve, a töredelem szentsége. Az Ur Jézus nem tesz különbséget ember és ember, fejedelmi sarj vagy a pór-nép fia között, csak egyetlen egy szempontból: tiszta-e a szív, vagy bűnökkel terhelt. Itt aztán olyan éles a határvonal, hogy áthidalhatatlan mélységek választják el egyik embert a másiktól. Jézus földi életében is mindig ostromozta a bűnöket. Hogyan egyesülne hát legbensőbbben az olyan szívvel, melyből ki nem irtottuk a bűnöket?

Az ilyen szív áldozásánál sincs áthasonítás nincs fölszivódás. Valamint

az arany, ez a nemes fém, nem olvad össze az agyaggal, úgy Jézus legtisztább szive nem egyesül a bűnnel terhelt szivekkel.

Neki csak megtisztult szív kell. Ezzel azután egyesül. «A ki eszi az én testemet és iszsa az én véremet, az én bennem marad és én ő benne.» Az ilyen lélek életerőt merit az Oltáriszentségből. Meggyengülnek benne a bűnös hajlamok. Új vért kap a lelki élet. Más észjárás, más érzésmód lesz urrá a lelken. A miért eddig rajongott, arra most ügyet sem vet, a mit eddig semmire sem becsült, az most boldogságát képezi. A megzavart lelkiismeret visszanyeri nyugalmát s nem lesz borzalmas rá nézve az, a mi fölnyitja előtte az örökkévalóság kapuját — a halál.

«Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem.» Üditő forrás csergedez itt a lélek számára, a természetfölötti életerő forrása.

~ Az Oltáriszentség az éjben ~

Németből ford. *Milbich Tamás.*

Leszállt a nap. A csendes éjben
Nyugodt, szokatlan tiszta ég
A napként fénylő holdvilágnál
Az alvó tájon ōrködék.

A föld, az ég — a végtelenség
A bércezen és a völgybe' lent
Szelid, de megható erőben,
Ott távol, itt közel pihent.

S a mindeneknek Alkotója,
A vég s a kezdet kezdete:
Enyhitni ment a szenvedőhöz,
Mert Ő — Ő nem pihenhete.

.. Mit ér a fény s világi pompa? ...
Ma van, de holnap elveszett!
Csak egy, a Krisztus nagy szerelme
Fönnáll idő és tér felett.

~ Előképes áldozat ~

Fieber Henrik.

A MI a leölt áldozati állatból még fönmaradt — az izmok, csontok, belek, háj — részben vagy egészben elégettettek az égő áldozatok oltarán az előcsarnokban. Ezen szertartást egyesek úgy akarták megmagyarázni, hogy az állat halála nem törölte el egészen a bűn terhét; a bűnösnek a fönmaradt bűnért még a tisztító tűzben kell szenvednie, a mit ezen égő áldozati szertartás jelképez. Ám ezen vélemény helytelen. Az állatnak halálával és a vér hintésével a bűn teljesen eltöröltetett. Lássuk még mily viszonyban van az elégettett hús a vérrel és mi értelme van a tűznek?

A vér, mely az állati élet tevékenységének és érzésének forrása és hordozója, az állati élet lelkét képviseli, a mely érzéki ösztöneinek engedve, a bűnt elköveti. Az állati test többi szervezete az állati léleknek csak

eszköze, azért nem is tekinthető bűnösnek. A tűz képletes erkölcsi értelemben tisztító és büntető elem; azonban mint a világosság és hő forrása, az életető, üdvözítő, megdicsőítő isteni erőnek kifejezője. A Szentírás szerint: «A te Urad Istened emésztő tűz, boszúálló Isten». (Dent. 4. 24.) Az erkölcsi rút nem állhat meg színe előtt, míg az igaz megdicsőül benne, mint az arany, melynek valódisága a tűzben látszik meg. Ezért az oltár tűzét szentnek nevezték, mert a Szentlelket jelképezte. Nagy gonddal ápolták és élesztették, mert soha sem volt szabad kialudnia. Azon tűz volt ez, mely az égből jött és Áron első áldozatát fölemésztette. Az elégetett áldozat mintegy fölszállott Jehovához és az áldozó, a ki áldozata által kiengesztelődött Istenével, az áldozat elégetésével azon vágyát fejezte ki, hogy ezentul már nem akar a bűnnek szolgálni, hanem Istenének, a ki őt a lelki halálból új életre élesztette. Ezen szertartás erkölcsi és előképes jellege még inkább kiviláglik azon rendeletről, mely szerint az áldozati állattal más vérnélküli áldozati tárgyak is megégettetek. Ezen vérnélküli áldozati anyagok főképen kenyér, bor, só, olaj és tömjén voltak. A kenyér és bor a legrégebb időktől fogva az élő lények helyettesítője volt és hálaáldozatul szolgált a világ teremtéséért és föntartásáért. A mózesi törvényben a kenyér és bor ételáldozatnak neveztetik, mint az égő áldozatok, de nem oly értelemben, mintha az istenségnek nyújtott étel volna. Ugyanez áll azon kenyerekről is, a melyek a szentélyben voltak elhelyezve. A kenyér és bor az ember munkájának és fáradozásának gyümölcse és így igen alkalmas jelképezni azon módot, melylyel Jehova szolgájának Istene előtt meg kell jelenni: a lelki munka gyümölcseivel, jó és üdvös cselekedetekkel kell Jehovának szolgálnia, a mint Jézus is ételének, tehát földi élete erejének és táplálékának az Isten akaratának teljesítését mondta. — Az olaj a Szentlélek kegyelmét; a tömjén az Isten felé irányított gondolatot, áhítatot és imádságot; a só a bölcseséget jelentette. Jézus figyelmezteti tanítványait, hogy: Legyen só bennetek (Márk 9, 49.). vagyis őrizték meg az evangélium bölcsességét. Kevéssel előbb azt mondja, hogy minden tüzet meg kell sózni, hogy ugyanis minden szavunkat és cselekedetünket józansággal, isteni félelemmel és szent szeretettel kell irányítanunk. Ezen képletes beszédet az apostolok nagyon jól fölfogták, mert már az ó-szövetség szertartásaiban is szemlélték előrevetett képét.

Ezzel a tulajdonképeni áldozat bevégeződött. A mi ezután még következett, az az eddigi szertartásokkal merőben ellentétes jellegű. Ha az áldozatnak csak egy részét égették el, *Jehova* a másik részét mintegy odaajándékozta az áldozónak. A *jelképes* és *előképes* áldozati cselekvény *sentségi* vagyis misztikus cselekménynyé változott. Áldozati lakoma következett, mely barátságot és békét jelentett. A mint keleten általában a lakoma a barátság pecsétje, úgy az ó-szövetségben is az Isten barátságába való fölvételt

jelentette. Jehova a megszentelt áldozatot eledelül adta az áldozónak és így a kiengesztelt, lelkileg föltámasztott embert házába, asztalához fogadta és ezen szeretet lakoma által a békét a megtisztult bűnössel megkötötte.

Ha ezen áldozati szertartásokra visszatekintünk, bennük a megváltás lényeges vonásait fedezzük föl. A helyettesítő áldozati állat halálában, a vér hintésében — *kiengesztelés* tükröződik vissza. A kiengesztelt bűnösnek maga átadása Jehovának, életének és minden cselekedetének följajánlása Istennek, Jehovának kegyteljes közeledése az ember felé a szeretetlakomában — a *megszentelést*, a megváltás tevőleges jellegét tünteti föl. Magától érthető, hogy ezen jellemző vonások nem minden áldozatban nyilatkoztak meg egyenlő mértékben, hogy többféle áldozat volt: égő-, béke-, engesztelő-áldozatok. Hogy ezeket jól megérthessük, mindeniket külön kell megfigyelnünk.

(Folyt. köv.)

A Mária-Reparatrix-apáczarend szervezete.

A SZENTGYAKORLATOZÓK számára berendezett ház el van teljesen különítve a zárdától, de azért mindig közvetlen szomszédságában van, úgy hogy át lehet menni egyikből a másikba, a nélkül, hogy az utcára kilépne az ember; sőt a lelki gyakorlatokon résztvevők a templom egyik elkülönített részében a szentmisét is hallgathatják s az Oltáriszentséget tetszésük szerint imádhathják. A lelki gyakorlatokkal egyidejűleg s azokon kívül a lelki gyakorlatok házában tartatnak a *kathekizálások* is. A kathekizmus-magyarázat részben az első szent áldozásra készít elő, részben pedig a hívők lelkének megerősítésére szolgál. Hölgyek számára is tartatnak ilyféle előadások és konferenciák, de erre a teendőre mindig valamely pap kéretik föl.

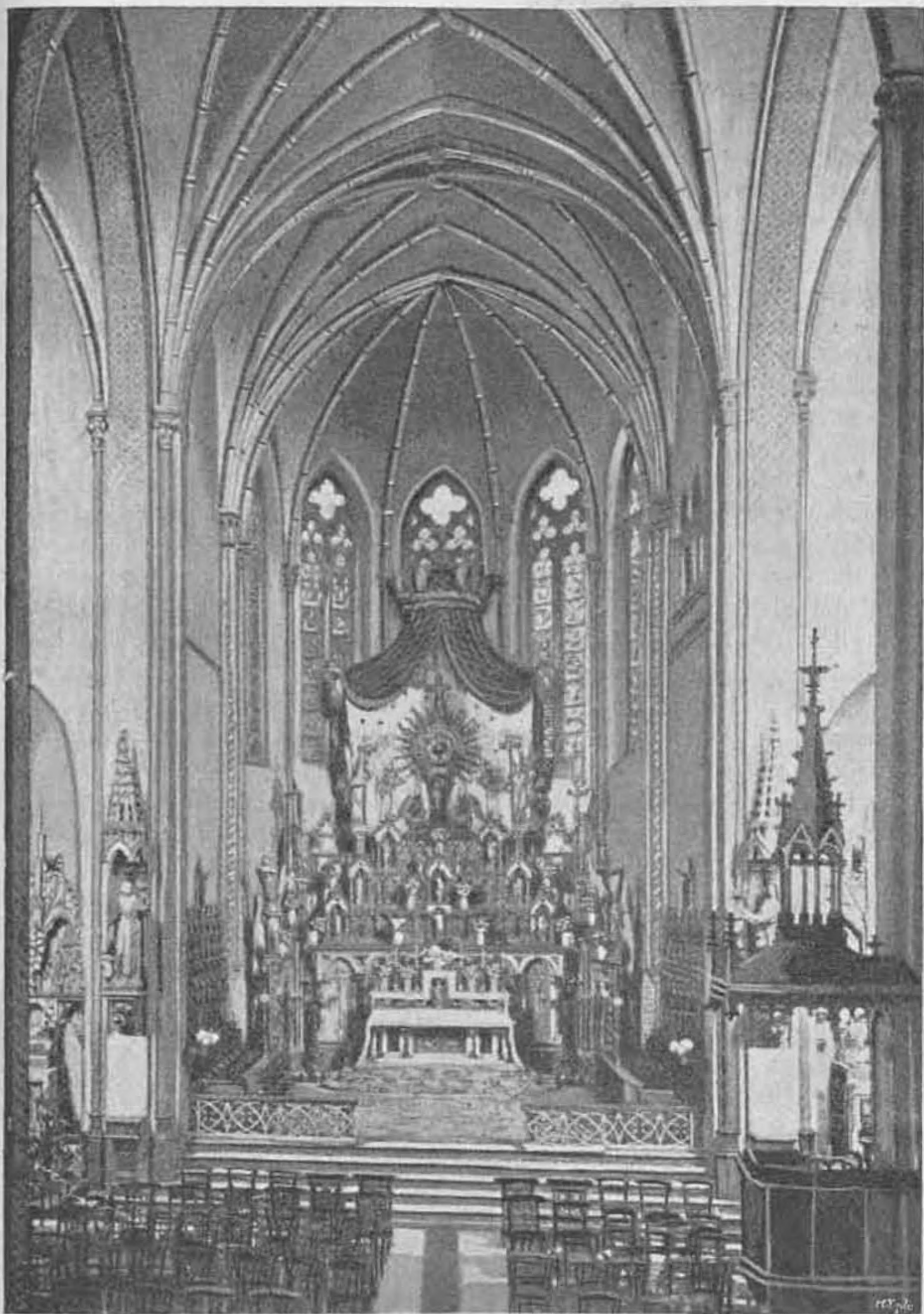
Ezen kívül a rend tagjai igen szívesen állanak mindazok szolgálatára, legyenek bár gyermekek vagy felnőttek, a kik a hit valamely ágazatában tanításra vagy megerősítésre szorulnak.

Végül a Reparatrix-apáczák zárdájukkal kapcsolatban fiatal leányok számára *menhelyeket* és *kongregatiokat* létesítenek. *Könyvtárakat* rendeznek be, a honnan a hívők szebbnél-szebb vallásos és erkölcsnemesítő könyveket kaphatnak olvasás végett.

A Reparatrix-társulat apostoli működésében teljesen alapszabályaihoz alkalmazkodik, a melynek fő törvényét a keresztény könyörületesség gyakorlata képezi.

«A társulat a már létező társulatokkal semmi tekintetben sem akar versenyezni», így szól az alapszabályok egyik pontja. «Mi csak Jézus Krisztust keressük, az Ő számára iparkodunk megnyerni a lelkeket.»

Boldogok leszünk s áldani fogjuk érte az Urat, ha minél több

A brüsszeli örökimádási templom.

kongregatio és vallásos alapon álló jótékony egyesület keletkezik, sőt minden tőlünk telhetőt el fogunk követni azok terjesztésére.

Versengés csupán Isten szent nevének dicsőítésében és a lelkek örök boldogságának előmozdításában létezhet, másban soha, s ezt a Mária-Reparatrix-társulat egy percze sem téveszti szem elől.

A társulat életmódja megkönnyíti annak apostoli működését Európában s a népes nagy városokban; de ha Isten kiengesztelése mindenütt szükséges, nem legszükségesebb-e ott, a hol Őt kevésbé ismerik, s a hol a hívő lelkeket még gyakran üldözik is? Itt a Reparatrix-apácák a *hittérítők* nehéz munkáját végezik. Jézus Krisztus helytartójának vagy a hittérítő püspököknek föl-szólítására a Mária-Reparatrix-társulat a Propaganda szent kongregatiójának engedelmével kimehet a különböző világrészekbe s fölkeresi azokat a helyeket, a hol az Isten kiengesztelése s Jézus Krisztus birodalmának terjesztése különösen szükséges.

A missziókban úgy, mint mindenütt, a Reparatrix-apácák a lelki gyakorlatokra és kathekizmus-magyarázatokra fektetik a főszúlyt, de azért elemi iskolákat, árvaházakat, gyógyszerházakat stb. is tartanak fenn.

A missziókban a Reparatrix-apácák szintén az apostolok Királynéjának, szűz Máriának példáját követik. — A boldogságos Szűz apostolkodása mindenekeelőtt belsőleg nyilvánult. Ő folyton imádkozott, szenvedett, a legtökéletesebb önmegtagadás példáját nyújtotta és midőn szent Fia az Ur Jézus lábainál állt, az apostolok számára a legnagyobb áldást szerezte meg. Mária nem szónoklatokkal terjesztette az ég harmatát, hanem buzgó imádsággal könyörögte le azt.

De Pünkösöd után szűz Mária eltávozott a Cenaculumból, valamint az apostolok is. Nem természetes-e, hogy az apostolok Királynéja az apostolokkal együtt óhajtott hirdetni az édes Jézus szent nevét? Ő elkísérte a Megváltót egyiptomi száműzetésébe s a hagyomány szerint szent Jánossal egész Ephesusig ment.

Az Ő példáját követve a Mária-Reparatrix-apácák fölkeresik a legtávolabb eső és legelhagyatottabb vidéket is, hogy ott az Evangéliumot hirdessék. Tiszteletreméltó anyjuk és alapítónőjük erre nézve remek tanítást hagyott rájuk, a melyben emlékezteti őket az isteni látogatás szent titkára s a mely így hangzik:

«A missziókban, Mária példája szerint, a lelkek mennyei boldogságát iparkodjunk előmozdítani. Mária, midőn rokonát Erzsébetet meglátogatta, nem rettent vissza a hosszú ut fáradalmaitól s a testi szenvedésektől; csupán csak az az egyetlenegy gondolata és vágya volt, hogy rokonán segítsen, őt támogassa, Isten könyörületességét és szeretetét neki elmondja s Jézusnak, a kit akkor méhében viselt, jelenléte által Erzsébetet és Jánost megszentelje. János, Jézusnak előhírnöke, remegett az örömtől, midőn meglátá Máriát, mert

tudta előre, hogy a szent Szűz fogja a világra hozni Jézust, az emberi nem Megváltóját.

Ne rettenjünk tehát mi sem vissza semmi veszélytől, semmi fáradtságtól, semmi szenvedéstől, hanem menjünk oda, a hová Jézus Krisztus szólítani fog és édes Anyánk, a boldogságos szűz Mária segítségével életünket örömmel áldozzuk föl a mi Urunk Istenünk szolgálatára. Bátran menjünk át a zugó tengereken, keressük föl a legtávolabb eső vad vidékeket is, hogy ott Jézus szent nevét, az Ő jóságát, irgalmát és szeretetét, valamint a boldogságos Szűz könyörületes szívét s égi hatalmát hirdessük.

Hagyjunk el mindent s Mária példáját követve csupán Jézust vigyük magunkkal, mert Jézus nélkül tehetetlenek vagyunk. Ott, mint mindenütt, Máriát követve segítsünk az apostoloknak nagy munkájukban, s meglesz az a vigasztalásunk, az az örömünk, hogy imádságaink, hűségünk és önfeláldozásunk által sok-sok lelket vezetünk az örök boldogságra, Mária és Jézus lábai elé.

És azok a lelkek dicsőíteni fogják az Urat s könyörögni fognak értünk, a miért őket a boldogságos Szűz segítségével az örök sötétségből kiszabadítottuk.

De ne felejtsük el, hogy diadalunk attól az engedelmességtől, alázatosságtól és hűségtől függ, a melylyel az Urat szolgáljuk.»

A mint látjuk, a missziókban szintén egyre csak Jézus szolgálatáról, imádásáról, szeretetéről és kiengeszteléséről van szó. Folyton a szűz Máriát veszik példányképül, s Isten eme hűséges szolgáját követik akkor is, midőn a fájdalmak keresztje alatt bátran megállnak s nem roskadnak le soha!

A Reparatrix-társulat segítsége, példányképe, boldogsága és dicsősége, az alapítónő által a rend alapszabályaiban folyton ismételt: «Jézus és Mária» szent neve.

~ VEGYESEK ~

Férfiak éjjeli szentségimádására alakult *Salzburgban* egy egyesület, mely annyira megerősödött már, hogy a szentségi Üdvözítő soha sincs férfi-imádó nélkül az éj bármely órájában. Az egyesület legutóbbi összejövetelét a salzburgi herczegérsek is megtisztelte megjelenésével s beszédet tartott a buzgó férfiakhoz, melyben kiemelte, hogy ők a főpásztor

legerősebb támaszai s a salzburgi hitélet bensőségének biztosítékai. S valóban lehetetlen is, hogy ez az áldozatkész szellem szét ne áradjon s ezen hideg és természetfölötti dolgok iránt érzéketlen társadalom szívébe az isteni szeretet melegét bele ne vigye.

Beteljesült kívánság. Egy uri édes anyát arra kért a két leánya — az

egyik 18 éves viruló hajadon, a másik 10 éves egészséges gyermek — hogy engedné meg nekik a nyolcnaponkénti szent áldozást. A világias szellemű anya erre azt felelte, hogy inkább meghalva akarja látni leányait, mint nyolcnaponként áldozva

a bigottság martalékait. Ez a szörnyű nyilatkozat 1901 június hóban történt. És még ugyanazon év deczember havának 23-ik napján a nagyobbik, a következő év szeptemberében a kisebbik leánya feküdt a ravatalon holtan kiterítve.

Oltáregyesületi ügyek.

Az eucharisztikus papi értekezlet és az eucharisztikus kongresszus. — Az országos katolikus nagygyűléssel kapcsolatosan, mint az előző években, úgy az idén is egybegyűlekeztek az ország eucharisztikus papjai, egybegyűltek, hogy a testvéri szeretet közvetlenségével beszéljék meg az időközben fölmerülő kérdéseket, aggályokat, előmozdítsák a szentségi Üdvözítő dicsőségének terjedését.

És valóban, ha szemünk megpihent az ország minden vidékéről, még a legtávolabbi határokról is egybegyűlt papi seregen, éreztük, mekkora erő van bele fektetve az Ur Jézus imádásának elterjesztésébe. Éreztük, hogy ilyen lelkes csapattal, ennyi áldozatos buzgósággal, ily nagy aggódó szeretettel, győzelmet kell aratnia a szentségi Krisztusnak minden sziveken. Hisz a püspökök, praelátusok, prépostok, apátok, kanonokok, tanárok, esperesek, plébánosok,

káplánok és hitoktatók mind itt voltak, hogy felajánlják szolgálataikat a nagy cél előmozdítására.

Az értekezlet elnöke, mint eddig minden évben, úgy most is Erdély apostoli lelkű püspöke, gróf Majláth Gusztáv Károly volt. Az a püspök, a kit sem a bérnyelés fáradságai, sem a kolozsvári Mátyás-ünnepségek nem tudtak visszatartani attól, hogy ne jelenjék meg az eucharisztikus papok között.

Eljött s beszélt, hogy buzdítson, hogy kitartásra intsen, hogy áldozatokra lelkesítsen eszményképünkért: Krisztusért. Különösen a gyóntatószék szeretetét ajánlotta az eucharisztikus papok figyelmébe. Mert hiába való a hiveket gyónásra serkentő szó, ha a gyóntatószék üres, ha abba morogva ül a pap. Ha sok áldozót akarunk, akkor a sok gyónó elől sem lehet elzárkózni. Sőt csakis a sok gyónó révén lehet sok áldozót szerezni. Beszédje végén az értekezlet formailag is megalakította, a mennyiben Kánter Károly apátot a társelnöki, Vajdits pécsi kanonokot és Skarda sasvári prépostot az alelnöki tisztség viselésére kérte föl, míg a jegyzői székbe Jeszenszky hitoktatót ültette.

Aztán megkezdődött a tárgysoro-

zat. Jeszenszky jegyző fölolvasta a mult évben tartott értekezlet határozatait s örvendetes tudomásul szolgált, hogy az akkor elfogadott határozatok nem maradtak csak a papiron, hanem egyik-másik kivételével meg is valósultak. Utána pedig az idén fölmerült kérdéseket vitatták meg. Többek között azt, hogy a papságnak tavaszi és őszi gyűléseit, hogyan lehetne összekapcsolni a szentségi Üdvözítő imáadásával, s mi módon lehetne legjobban belevonni a hiveket is ez imáadásba? A gyermekekre vonatkozólag is azt véleményezte az értekezlet, hogy csak minél erősebben kell a gyermeki sziveket a szentségi Jézusnak Szívével összekapcsolni. Különös hévvel és lelkesedéssel szólott e dolgról Fischer Ágoston, a ki módosítást is dolgozott ki erre vonatkozólag. Ujra ajánlatosnak mondták a templomok nyitvatartását és sürgősnek mondták az Örökimádás templomának felépítését.

De az idő elmult, s bár még sok megbeszélni való volt, a püspök ur félbeszakította az értekezletet, hogy résztvehessen mindenki a kath. nagygyűlés második nyilvános ülésén.

Másnap 9 órakor volt azután az eucharisztikus kongresszus — ugyan csak a kath. kör disztermében. De az első pillanatra látszott, hogy kár volt itt tartani. Ugy özönlött ugyanis a közönség, hogy az első pillanatban látszott: kicsi a terem. És úgy is volt. A kik fél kilenczkor jöttek, már nem kaptak helyet. El volt foglalva minden hely, zsufolásig. S különösen az volt szép, hogy a társadalmi válasz-

falak leomlottak. Kitünőségek és egyszerű emberek, szépen megfértek együtt. A papság is nagy számban vett részt, élén Csáky, Firczák, Széchenyi gróf és Várossy püspökökkel. Elnöke a kongresszusnak ujra Majláth püspök ur — az alelnökök és jegyző pedig szintén azok maradtak, a kik előző nap voltak.

A kongresszus beszédeit azonban lapunk más helyén közöljük. Csak annyit jegyzünk meg, hogy a beszédeknek szép foganata is lett, mert Rozák Mária és Etel urnők még a gyűlés folyamán 2000 koronát jutattak, az épülő Örökimádás templomára.

Az esti körmenet.

Délelőtt három vidéki atyafi álldogált a belvárosi templom háta mögött. Bámulták a templom diszítését s betűzték az alkalmazott fölírást: «Krisztus győzni fog.» Azután megeredt a beszéd. Az egyik nem bizott semmit se a körmenet sikerében, mert sokakat visszatart majd az álszégyen. A másik csak az esőtől félt. A harmadik bizott, mert már látta a két előző körmenetet s így látta a növekedést is.

Nos és valóban a harmadiknak lett igaza. A harmadiknak, mert a nagyon is divatos közönyösség, meg az eső daczára is a szentségi Krisztus előtt hódoló körmenet a várakozáson fölül sikerült. Beigazolódott, hogy a hol Krisztus győzni akar, ott hiába minden emberi erő, furfang és ravaszság, mert Krisztus győz. Győz föl-tartóztatlanul.

Már három órakor látható lett ez. Mert a gyülekezésre megjelölt helyen már ekkor tolongva tolongott a nép. A templom körül a tanuló ifjuság gyülekezett: a Mária-kongregációk növendékei is itt sorakoztak, míg közvetlen előttük vagy harmincz vidéki legényegylet ifjusága állt föl ugyanannyi zászló alatt. Az Irányi-utczában a kath. nagygyűlés férfi-tagjai, az egyetemi ifjuság s a kath. körök küldöttségei vonultak föl szintén zászlók alatt. Szép volt itt a duna-bogdániak csoportja, 280-an jöttek a plébános ur vezetése alatt. Az angolkisasszonyok előtt pedig a kath. leányok és a nőegyesületek álltak föl. Feltűnő volt az Oltáregylet hosszú csapata, melyben az előkelő mágnás-asszonyoktól kezdve a legszegényebb napszámos-asszonyig részt vett mindenki.

Míg e csoportok rendezkedtek a templomon kívül, a templom sem maradt üresen. Megtöltötték a papok és az ájtatos hivek. — Négy órakor pedig harangzugás között érkezett meg Mailáth püspök, hogy megkezdje az ájtatosságot. Előbb litánia volt a kitett Oltáriszentség előtt s azután Halmos Ignác nagyszombati kanonok tartott szentbeszédet.

Azután megindult a menet. Mint valami fényes, égő vonal, úgy húzódott végig a Váczi-, Irányi-, Zöldfa-, Papnevelő- Egyetem-utczákon, a Ferencziek-terén és az Eskü-uton. Már az idén nem sötét falak között, mert az utvonalba eső házak majd mind ki voltak világítva. Még egy községi iskola négy ablakában is vilá-

gitott a Krisztus szeretetéről tanuskodó gyertya.

Az eső ugyan megpróbálta kifogni a hivek áldozatkészségén, de nem sikerült. Minél jobban esett, annál bátrabban lépett a menet. De aztán elállt az eső és a szentségi Krisztus diadalmasan tért vissza a templomba trónjára.

Mély benyomást tett, hogy a menetben négy megyés püspök, sok kanonok, főrend és képviselő vett részt. Ez hatott a nézőközönségre is, a mely 10.000 számra tolongott az utczák járdáin, komolyan, az ilyen fönséges imádáshoz megfelelően.

Külföldi eucharisztikus kongresszusok. A szentségi Üdvözítő tiszteletének hatalmas lendületéről tanuskodnak a mind sűrűbben tartott eucharisztikus összejövetelek és kongresszusok, melyek az összes nemzeteknek Jézus Krisztushoz való bensőbb és hívőbb vonzódásának jelei.

Mannheimban tartották a német katolikusok idej nagygyűlésüket s első ízben történt, hogy ezt összekötötték az eucharisztikus kongresszussal. Érdekes, hogy a rendező bizottság *a múlt évi magyar katolikus nagygyűléssel kapcsolatban tartott eucharisztikus kongresszus sikerén fölbuzdulva* határozta el, hogy a két nagygyűlést egybekapcsolja. A kongresszus főképp az Oltáriszentségről szóló encziklika alapján állapította meg tárgysorozatát s ünnepélyes imádással és Te-Deummal zárult.

Namurban a belga katolikusok gyűltek össze szeptember 4—8.-ig

eucharisztikus kongresszusra. Kedves gondolat volt, hogy a namuri püspök, msgr. Heylon a kongresszushoz mintegy bevezetésül az egész tanuló ifjúságot összegyűjtötte s velük tartott hódolati ünnepséget az Ur Jézus előtt. Megragadó látvány volt a közel négyezernyi ifju seregnek közös szent áldozása s buzgóságuk a reményteljes jövőnek volt biztosítéka.

Különben pedig a kongresszus hat alosztályban mindazon kérdéseket behatóan tárgyalta, a melyek az eucharisztikus kultusz föllendítését előmozdítani alkalmasak. A gazdag program, mely felöleli a tökéletesebb hittani oktatást, szentségi ájtatosságokat és társulatokat, az eucharisztia szellemétől átjárt szociális tevékenységet, a vallásos művészetet és tudományt stb. a már nem ébredező, hanem ereje teljes öntudatában büszkén lábra állott belga katholicizmusnak bátor hitvallása, s a hozott határozatok mind egy-egy lépés a társadalom rekatholizációja felé.

Deggendorfban a bajorországi szentségimádó papok gyűltek össze kétszáznál többen értekezletre, melyen azonban csaknem kizárólag hitbuzgalmi és aszketikus előadások tartottak.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 szeptember hóban befolyt díjak:

Ft. Lőrincz Gábor ur által Nagy Károly 113 k 16 f, Csanáros községből 20 k 82 f, Ács Teréz 24 f, Paulitsek Katalin 2 k, Gerhardt Teréz 40 f, t. Hankó Endre a liszói hivek részéről

17 k, Burján Nándorné 2 k, Blastner Péterné 2 k, Táskovics Mária 1 k, Nagy Julia 1 k, Kamarás Esther 40 f, Tóth Mária 2 k, Schuller Sarolta 4 k, Oberhauser Eleonóra 24 f, Kovács Julianna 24 f, Zimányi Károlyné 2 k, Rizmayer Erzsébet 1 k, Heslein Borbála 1 k, Horváth Verona 60 f, Pletenik Etel 24 f, Hazay Ferencz 1 k, Müller Katalin 24 f, Sorg Anna 24 f, Cserey Teréz 2 k, Szalóky Erzsébet 1 k, főtisztelendő Plent István ur a kassai egyházmegyében befolyt díjak 200 k, özv. Krupai Istvánné 2 k, Morvai Emilia 2 k, Rigell Vinczéné 2 k, Fehér Antalné 4 k, Humayer Józsefné 4 k, Bartek Károly 2 k, Fonderschmid Károly 4 k, Popelka Anna 4 k, Kipián Mária 1 k, Dont Károlyné 2 k, Schwarcz Erzsébet 2 k, Obendorfer Anna 4 k, Szilágyi Lajosné 2 k, Obendorfer Erzsébet 1 k, Oszwald Jozefin 4 k, Nitrály Julianna 24 f, Szabó Mihály 24 f, Szabó Mihályné 24 f, Neubauer Irma 2 k, Katzauer Mari 2 k, Kretz Mária 24 f, özv. Tavasz Endréné 2 k, Tavasz Rózsa 2 k, Kosárka Anna 2 k, Diks Wilam 1 k, Jobert Julia 4 k, Farkas Teréz 2 k, özv. Stumpf Jánosné 1 k, Krikler Józsefné 1 k, König Károlyné 1 k, Patrovits Borbála 1 k, Varga Mária 24 f, Zácsik Borbála 24 f, Mráz Andrásné 24 f, Marczinkovics Róza 24 f, Pluzsik Tamásné 24 f, Holinszky Mihályné 24 f, Bedő Mária 24 f, Csoli Borbála 24 f, Igaly Francziska 4 k, Payer Hermína 2 k, Szabó Jánosné 2 k, Szabó Mária 2 k, Eckermann Mariska 3 k, Jeszenszky Alice 2 k, Morán Antónia 2 k, özv. Brauch Károlyné 4 k, Madaras Józsefné 2 k, Schmalhofer Teréz 2 k, Oláh Gáborné 4 k, Gorove Árpádné 4 k, Hanák Kolosné 4 k, Mihálovics Béláné 4 k, Bessenyei Ferenczné 4 k, Getső Irén 2 k, Getső Ignáczné 2 k, Krazovics Mihályné 2 k, Radimeczki

Margit 24 f, Heinrich Hermin 2 k, özv. Nemes Vinczéné 2 k, Bölöny Imréné 2 k, Egerer Ferenczné 6 k, Kolozsvári Ödönné 2 k, Zuber Kálmánné 4 k, Breckó Mária urnő Barcsról 20 k 8 f, Miholics Ferencz Inczédről 22 k, Szabó Mária 1 k, Nemessányi Gyula 1 k, Mihályi Magdolna 2 k, Heszlein Borbála 2 k, Balcsó Mária 2 k, Tretter Éva 1 k, Engländer Erzsébet 2 k, Felix Aladár 5 k, Soltész Zsuzsanna 2 k, Szemerád Jánosné 2 k, Sztaricsek Ferencz 60 f, Horváth Erzsébet 24 f, Parák Kati 24 f, Kurucz Mari 24 f, Pirk Rozina 12 f, Székely Miklósné 2 k, özv. Bocskay Endréné 2 k, Sinka Ferencz Pál 2 k, Ft. Kintli György plébános ur a zala-szent-lászlói tagoktól 7 k 8 f, Hübner Ferencz 2 k, Hübner Katalin 2 k, Cuculinus Kinga 4 k, Füll Pál 2 k, Kozák Viktor 1 k, Németi Mária 1 k 20 f, Deli Erzsébet 1 k 10 f, Pirk Rozina 18 f, Boka Mariska 20 f, Stipek Gizella

6 k, Keriné Tutkovits Erzsébet 2 k, Eisenschenk Magdolna 2 k, Gergely Margit 1 k, ft. Lahocsinszky Béla a felső-remetei vasgyári tagok részéről 7 k, Sánta Irén 10 k, Major Ferenczné 4 k.

(k = korona, f = fillér).

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1902. évben.

Alexy Julianna, Balogh Endre, Szloboda Mártonné sz. Kun Piroska, Stilrk Mária, özv. Schmeicz Lajosné Bpsten.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1902-dik évben ajándékozott tárgyakról.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ○ Kápolna, zárda vagy kórház.

VIII. A nagyváradai egyházmegyében.

Hosszupályi, a nagyléltai kápolna részére:

1 fehér miseruha
4 oltárgyertyatartó
1 oltárkereszt
1 misekönyv
3 canontábla
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő

6 kéztörlő
2 palla
1 karing
1 öv
1 oltárterítő.

Élesd:

1 ünnepi fehér miseruha
3 canontábla
1 imatábla

2 vörös ministerruha
1 ünnepi alba
2 vállkendő
2 ministerkaring.

Kondoros:

1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér-viola magánstola
1 pacificale.

IX. A csanádi egyházmegyében.

A temesvár-erzsébetvárosi iskola-nővérek házi kápolna részére :

- 4 oltárgyertyatartó
- 1 öröklámpa.

Földeák, a Miasszonyunkról nev. iskola-nővérek házi kápolna részére :

- 1 fehér miseruha
- 4 oltárgyertyatartó
- 1 alba.

Német-Bogsán, Román Bogsán filia részére :

- 1 kehely
- 6 oltárgyertyatartó
- 1 misekönyv.

Német-Czerna :

- 1 ünnepi fehér miseruha.

Sárafalva :

- 1 fehér miseruha
- 1 fehér vecsernyepalást
- 1 velum
- 1 füstölő tömjéntartóval.

Szanád :

- 1 szenteltviztartó hintővel.
- 2 vörös ministerruha
- 2 fekete ministerruha
- 1 öv
- 1 mennyezet 2 ruddal.

Szeged, Szeged-Szatymaz részére :

- 1 monstrancia
- 1 fehér miseruha
- 1 viola miseruha
- 1 velum
- 1 ciboriumköpenyke.

Temes-Kubin, a déli-bláti uj filia részére :

- 1 vörös miseruha
- 1 fekete miseruha
- 1 színes magánstola
- 1 fekete magánstola
- 3 canontábla
- 1 alba
- 1 karing.

X. A rozsnyói egyházmegyében.

Antalfalva.

- 1 kehely
- 1 monstrancia
- 1 ciboriumköpenyke.

Jabloncza : a derenki-i filia részére :

- 1 kehely
- 1 velum
- 1 misekönyv
- 1 alba
- 2 vállkendő
- 2 corporale
- 6 kehelytörlő
- 6 kéztörlő
- 2 palla.

A sziliczei filia részére :

- 1 fehér miseruha
- 1 ciboriumköpenyke
- 1 alba
- 2 vállkendő

6 kehelytörlő

- 6 kéztörlő
- 2 corporale
- 2 palla.

Karancskeszi : a lapujtői filia részére :

- 1 sárga vecsernyepalást
- 1 alba
- 1 karing
- 4 corporale
- 6 palla.

Losonc : a városi kórházi kápolna részére :

- 1 kehely
- 1 ciborium
- 1 fehér miseruha.

Murány-Hosszúrét :

- 1 vörös miseruha
- 1 fehér vecsernyepalást

- 1 alba
- 2 corporale.

Osgyán :

- 1 fehér miseruha
- 1 sárga vecsernyepalást
- 1 velum
- 1 gyászmisekönyv
- 1 karing
- 2 corporale
- 6 kehelytörlő
- 2 palla.

Pelsőcz :

- 1 öröklámpa beezüst.
- 1 fehér vecsernyepalást
- 1 diszes fehér miseruha
- 2 vörös ministerruha
- 1 alba
- 1 karing
- 2 corporale
- 6 kehelytörlő.

Alapított 1859-ben. Alapított 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Váci-utca 46. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vízvezetékek, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készít.

... Körmeneti lámpákat készítek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,
a budapesti közp. Oltáregyesület
szállítója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utca 6a.

★

Elvállal

*magánlakások, egyesületi-
és körhelyiségek teljes be-
rendezését, továbbá elfogad
és pontosan teljesít minden
e szakmába vágó javítá-
sokat.*

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherceg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok hercegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregáció Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

≡ nagy sorsjátékot ≡

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

— Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában» —

Budapest, V., Alkotmány-utca 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):

a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocszal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):

a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:

A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az új teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

*Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára*

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fkg és Klotild fkgasszony ö cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

*Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák
berendezéséhez szükséges tárgyaimat a leg-
jutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben,
nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika
és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.*

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

*Szentszobrokat, csillárokat, cibo-
rium és kelyheket. Fali és oltár-
gyertyatartók és oltárlámpákat.
Monstranciák, stáció-képek,
oltárok, Urkoporsókat stb.
Nagy választék arany, ezüst és
selyemhimzésekben, valamint
himzett egyházi ruhákban.*

*Régi ruhák javítását, valamint
kelyhek, ciborium, monstran-
cia, oltárlámpák, oltárgyertya-
tartók megezüstözését vagy
megaranyozását elvállalom és
olcsón készítem el. Képes ár-
jegyzéket és költségvetést kívá-
natra bérmentve küldök.*

